

Konsekvensutredning avseende förslag till ändringar av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2016:1) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6-8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund

År 2015 beslutades förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan. Som en följd av detta beslutade Skolverket i januari 2016 de anslutande föreskrifterna (SKOLFS 2016:1) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan. I dessa anges bland annat när en ansökan ska ha kommit in till Skolverket samt urvalsgrunder för fördelning av nu aktuellt statsbidrag. Regeringen har därefter den 22 december 2016 beslutat om ändringar i ovan nämnda förordning. Ändringarna består bland annat i vad en ansökan från huvudmännen ska innehålla samt hur statsbidraget ska fördelas. Förordningsändringarna träder i kraft den 27 januari 2017.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Skolverket har i sina föreskrifter (SKOLFS 2016:1) angett att en ansökan om statsbidrag ska ha kommit in till myndigheten senast den 31 mars före det bidragsår som ansökan avser (2 §). I 4 § i föreskrifterna anges vad som framgår av 7 § i förordningen (2015:404) i dess lydelse före den 27 januari 2017. Därutöver har Skolverket i denna paragraf föreskrivit om ytterligare en urvalsgrund och den är att om flera huvudmän, som avses i 7 § förordningen om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan, har samma storlek på barngrupperna ska ytterligare urval bland dessa ske genom att statsbidrag fördelas till huvudmän för förskolor med lägst personaltäthet.

När det gäller 2 § i Skolverkets föreskrifter avser denna bestämmelse ansökningar enligt 4 och 7 §§ i förordningen. Av 4 § i förordningen har det hittills framgått att det i en ansökan ska anges hur huvudmannen planerar att minska barngruppernas storlek eller vilka åtgärder huvudmannen avser att vidta för att motverka en ökning av barngruppernas storlek vid den eller de förskolorna som ansökan avser. Det har vidare framgått att det i en ansökan ska anges vilken gruppstorlek som ska uppnås med de insatser som huvudmannen avser att genomföra. I 7 § har det angetts att om det kommer in fler ansökningar om statsbidrag än det finns medel för ska statsbidrag i första hand fördelas till huvudmän för förskolor med de största barngrupperna och därefter i fallande ordning. 4 § i förordningen har nu ändrats genom förordningen (2016:1373) om ändring i förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan och det framgår nu av bestämmelsen att det i ansökan ska anges hur och när Skolverkets riktmärke för barngruppernas storlek i förskolan ska uppnås eller hur och när huvudmannens eget mål för en minskning av barngruppernas storlek i förskolan ska uppnås. I den nya 7 § anges nu att om det kommer in fler ansökningar om statsbidrag än det finns medel för ska bidrag i första hand fördelas till huvudmän för förskolor i områden med svåra förutsättningar där det behövs särskilda insatser för att höja utbildningens kvalitet.

Mot bakgrund av vad som nu har anförts anser Skolverket att vad en ansökan ska och behöver innehålla har förändrats på ett sådant genomgripande sätt att det krävs en genomgående revidering av ansökningsförfarandet, inklusive ansökningsformuläret som Skolverket har tagit fram. Denna revidering måste vara färdigställd med så god framförhållning som möjligt för att ge huvudmännen goda förutsättningar att kunna ansöka om aktuellt statsbidrag. Skolverket bedömer att det, med hänsyn till tidpunkten för ikraftträdandet av förordningsändringarna, inte är möjligt att genomföra nämnda åtgärder i så god tid att huvudmännen ges försvarligt om tid att planera för, upprätta och sedermera inlämna en ansökan om datumet 31 mars behålls som sista dag för inlämnande av ansökan. 2 § i föreskrifterna måste därför ändras vad avser bidragsåret som inleds den 1 juli 2017. Skolverket bedömer att den 30 april 2017 är en rimlig tidpunkt för när ansökan ska vara myndigheten till handa för bidragsåret 2017/18. Genom detta ges Skolverket längre tid att anpassa sig till de nya förutsättningarna vilket inbegriper att revidera ansökningsförfarandet och att, inom ramen för detta arbete, ta fram ett nytt och kvalitetssäkrat ansökningsformulär som utgår från och möter de nya förutsättningarna. I och med att Skolverket anser att den tid huvudmännen bör ges för att ansöka, dvs. intervallet mellan det att ansökningsformuläret presenteras till dess att det ska vara inkommet till Skolverket, fortsatt bör vara en (1) månad får ändringsförslaget till följd att Skolverket å sin sida får kortare tid i förhållande till tidigare år att handlägga ärenden om statsbidragen. Givet förutsättningarna uppnås emellertid på detta sätt en rimlig balans mellan olika kolliderande intressen. För bidragsåren efter 2017/18 bör den 31 mars dock behållas som sista dag för när en ansökan ska ha inkommit till Skolverket. Detta grundar sig i att Skolverket i normalfallet behöver att ansökningar är myndigheten tillhanda senast då för att i god tid hinna fatta beslut inför bidragsårets start.

När det gäller 4 § i Skolverkets föreskrifter kan det konstateras att bestämmelsens första stycke redogör för innehållet i 7 § första stycket förordningen i dess lydelse före den 27 januari 2017. Mot bakgrund av att första stycket i 7 § i förordningen nu har ändrats krävs det följändringar av 4 § första stycket föreskrifterna så att innehållen överensstämmer. Skolverket bedömer dock att urvalsgrunden i 7 § i förordningen nu har ändrats på ett fundamentalt sätt. Mot bakgrund av denna förändring bedömer Skolverket att den ytterligare urvalsgrund som Skolverket har beslutat om i sina föreskrifter inte längre kan anses vara logisk och naturlig i förhållande till urvalsgrunden i förordningen. Det kan vidare konstateras att Skolverkets urvalsgrund enbart har använts marginellt vid fördelningen av aktuellt statsbidrag. Vid detta förhållande bedömer Skolverket att denna paragraf och dess rubrik bör upphävas i sin helhet. Som en följd av detta måste tillämpningsområdet som anges i 1 § i föreskrifterna justeras i och med föreskrifterna inte längre kommer att innehålla bestämmelser om urvalsgrunder.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Ett alternativ till det ovan angivna förslaget avseende 2 § i Skolverkets föreskrifter är att inte ändra tidpunkten för när ansökan ska ha kommit in till Skolverket. En konsekvens av detta kan dock bli att perioden från det att Skolverket har färdigställt det nya ansökningsformuläret m.m. till den 31 mars blir kort vilket kan komma att påverka huvudmännens förutsättningar för att ansöka om statsbidraget negativt.

Ytterligare ett alternativ är att generellt, och således även för framtida år, ange den 30 april som sista dag för att inlämna en ansökan. Skolverket bedömer dock att det är rimligt och fördelaktigt att för framtida ansökningsomgångar behålla den 31 mars som sista dag för att lämna in ansökningar. Därigenom underlättas myndighetens handläggning av ansökningarna varvid goda förutsättningar främjas att på ett rättssäkert och effektivt sätt utreda och hinna fatta beslut i god tid inför kommande bidragsår. Att för bidragsåret 2017/18 skjuta fram ansökningstiden med en månad får anses utgöra ett undantag och detta är huvudsakligen grundat på tidpunkten för ändringsförordningens ikraftträdande.

Det är vidare möjligt att upphäva 2 § i föreskrifterna och därmed inte föreskriva om när ansökan senast ska vara Skolverket tillhanda. I 4 § i förordningen anges dock att en ansökan om statsbi-

drag ges in till Skolverket senast vid den tidpunkt som verket bestämmer. Vidare framgår det av 2 § att statsbidrag lämnas för ett år i sänder i den mån det finns tillgång på medel. Av 7 § framgår avslutningsvis hur bidrag ska fördelas om det kommer in fler ansökningar än det finns medel. I denna del måste man vidare beakta skyldigheten för förvaltningsmyndigheter att behandla alla lika (se 1 kap. 9 § regeringsformen). Det nämnda talar sammantaget för att det får anses vara lämpligt och önskvärt att i föreskriftsform ange en generell tidpunkt för när ansökan ska ha inkommit. Utöver att främja transparens och enhetlig handläggning borde detta skapa förutsättningar för att på bästa sätt fullfölja intentionerna bakom statsbidraget.

När det gäller de föreslagna ändringarna av 4 § i Skolverkets föreskrifter kan det inledningsvis konstateras att då den överordnade författningen ändras kan ett minimalalternativ till det huvudsakliga förslaget vara att enbart genomföra konsekvensändringar och i övrigt behålla nuvarande andra stycke. Detta alternativ kan vidare kombineras med att i 4 § i föreskrifterna föra in den urvalsgrund som återfinns i 7 § första stycket förordningen i dess lydelse före den 27 januari 2017. Urvalsgrunden kan föras in i ett nytt andra stycke varvid nuvarande urvalsgrund i 4 § andra stycket föreskrifterna kan behållas som ett nytt tredje stycke. Alternativt kan denna urvalsgrund helt elimineras. Skolverket bedömer dock, som nämnts, att då förutsättningarna för fördelning av statsbidraget har ändrats på ett grundläggande sätt är det mest fördelaktigt att upphäva hela paragrafen. Föreskrifterna kommer dock att följas upp och i detta arbete bör man beakta huruvida det finns behov av att föreskriva om nya urvalsgrunder.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

- Enskilda och kommunala huvudmän för förskolor som avser att ansöka om statsbidrag. (Enligt Skolverkets statistik fanns det läsåret 2015/16 totalt 2 339 huvudmän för förskola, varav 290 kommunala och 2049 enskilda huvudmän.)
- Skolverket såsom varande den myndighet som hanterar aktuellt statsbidrag.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Skolverkets bemyndiganden finns i 7 § andra stycket och 13 § förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan. I 7 § andra stycket i förordningen anges att Skolverket får meddela föreskrifter om ytterligare urvalsgrunder. I 13 § anges att Skolverket får meddela föreskrifter om verkställighet av förordningen.

5. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Avseende den föreslagna förändringen om att för bidragsåret 2017/18 senarelägga tidpunkten för när ansökan ska vara inkommen med en månad medför förslaget inga betungande konsekvenser för huvudmännen. Detta ställningstagande grundar sig i att Skolverket bedömer att tidpunkten för när beslut ska fattas om fördelning av statsbidraget inte kommer att förskjutas på grund av förslaget. Förslaget kan eventuellt medföra positiva effekter för dessa aktörer i och med att tiden för huvudmän att planera för och förbereda en ansökan förlängs. För Skolverket medför emellertid förslaget att myndigheten får kortare tid på sig att handlägga och besluta i fråga om statsbidraget. Detta kan medföra ökade personalkostnader för myndigheten alternativt försvåra planering och genomförande av annan verksamhet. Vidare ökar risken för förseningar i beslutsprocessen på grund av minskat utrymme att hantera oförutsedda händelser.

Skolverket bedömer i denna del att de övriga förslag till reglering som har angetts ovan vid punkt 2 inte kan anses leda till lika goda och gynnsamma resultat för huvudmännen och Skolverket. De andra förslagen bedöms kunna medföra att någon av aktörerna riskerar att få en försämrad position. De två första förslagen medför antingen i vart fall förkortad tid för att

planera och upprätta en ansökan respektive risk för förseningar av Skolverkets handläggning och beslut av statsbidrag. Det sista alternativa förslaget avseende 2 § förslaget kan vidare försvåra en enhetlig och likvärdig behandling av huvudmännen samt kan försämra effekterna av statsbidraget.

Avseende förslaget om att upphäva 4 § i föreskrifterna förväntas förslaget i sig endast medföra mycket små konsekvenser i och med att denna urvalsgrund endast har använts i marginell utsträckning. Skolverket bedömer vidare att inte heller i denna del kan de alternativa förslagen anses vara mer fördelaktiga än Skolverkets huvudsakliga förslag.

Ytterligare aspekter och konsekvenser att beakta rör mänskliga rättigheter och icke-diskriminering. Skolverket bedömer att förslaget är förenligt med barnkonventionens artiklar och bestämmelsen i 1 kap. 10 § skollagen om att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning. Detta då förslaget i huvudsak syftar till att skapa förutsättningar för att bidraget i så hög utsträckning som möjligt faktiskt kommer till användning genom att försöka minimera de negativa konsekvenser som kan förutses. Skolverket bedömer härvid att myndigheten har ett tillräckligt underlag för att kunna bedöma att förslaget är förenligt med barnets bästa. Skolverket har därför inte inhämtat barnens egna åsikter vid framtagandet av ändringsföreskriften. Skolverket bedömer vidare att förslaget inte medför några särskilda konsekvenser vad gäller funktionshindersfrågor, nationella minoriteter eller jämställdhet.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen bedöms inte ha någon anknytning till de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Mot bakgrund av att Skolverket önskar ge huvudmän så tydliga, förutsebara och tidiga förutsättningar som möjligt att förhålla sig till vid sin planering och hantering av ansökningar om statsbidrag är det av vikt att så snart som möjligt klargöra förhållandena. Som en följd av detta bör ändringsföreskrifterna träda i kraft så snart som möjligt.

För att sprida informationen på ett bra och brett sätt till huvudmän som kan komma att beröras kommer Skolverket att publicera information kring ändringarna på webbplatsen och då främst på de sidor som redan finns och som rör aktuellt bidrag. Information kommer även att lämnas i samband med ansökningsomgången.

B Kommuner och landsting

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.

Beskrivning av effekter för kommuner eller landsting utöver det som framkommer under avsnitt A ovan

Det kan konstateras att förslagen inte innebär inskränkningar i den kommunala självstyrelsen på det sätt som avses i 14 kap. 3 § regeringsformen.

C Företag

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Ett samråd har inte varit tidsmässigt möjligt och har heller inte, mot bakgrund av de ändringar som föreslås, bedömts som nödvändigt.

E Kontaktpersoner

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

Susanna Kanmert, undervisningsråd, tel.: 08-5273 3745

**Skolverkets föreskrifter
om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan;**

SKOLFS 2016:1

Utkom från trycket
den 25 januari 2016

beslutade den 13 januari 2016.

Skolverket föreskriver följande med stöd av 7 och 13 §§ förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller vissa bestämmelser om ansökan och urvalsgrunder i fråga om sådant statsbidrag som kan lämnas enligt förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan.

Ansökan

2 § Ansökan om statsbidrag ska ha kommit in till Skolverket senast den 31 mars före det bidragsår som ansökan avser.

3 § Ansökan om statsbidrag ska göras på det särskilda formulär som Skolverket tillhandahåller. Ansökan ska vara komplett ifylld.

Urvalsgrunder

4 § Av 7 § förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan framgår att om det kommer in fler ansökningar om statsbidrag än det finns medel för ska statsbidrag i första hand fördelas till huvudmän för förskolor med de största barngrupperna och därefter i fallande ordning.

Om flera huvudmän som avses i 7 § förordningen om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan har samma storlek på barngrupperna ska ytterligare urval bland dessa ske genom att statsbidrag fördelas till huvudmän för förskolor med lägst personaltäthet.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 mars 2016.

På Skolverkets vägnar

ANNA EKSTRÖM

Sarah Ahlgren

SFS 2016:1373

Utkom från trycket
den 30 december 2016

Förordning om ändring i förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan;

utfärdad den 22 december 2016.

Regeringen föreskriver att 1, 3, 4, 7 och 10 §§ förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan ska ha följande lydelse.

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om statsbidrag för insatser som syftar till att minska barngruppernas storlek i förskolan.

3 § Statsbidrag lämnas till huvudmän i förskolan under förutsättning att bidraget används för insatser för att minska barngruppernas storlek i förskolan.

Bidraget får även användas för att motverka en ökning av barngruppernas storlek.

Huvudmannen ska prioritera barngrupper med barn som är högst två år den 31 december innevarande bidragsår.

4 § Ansökan om statsbidrag ges in till Statens skolverk senast vid den tidpunkt som verket bestämmer.

I ansökan ska det anges

1. en prognos för storleken på barngrupper vid den eller de förskoleenheter som ansökan avser per den 15 oktober bidragsåret,
2. hur och när Skolverkets riktmärke för barngruppernas storlek i förskolan ska uppnås eller hur och när huvudmannens eget mål för en minskning av barngruppernas storlek i förskolan ska uppnås, och
3. hur huvudmannen planerar att följa upp utvecklingen av barngruppernas storlek.

7 § Om det kommer in fler ansökningar om statsbidrag än det finns medel för ska bidrag i första hand fördelas till huvudmän för förskolor i områden med svåra förutsättningar där det behövs särskilda insatser för att höja utbildningens kvalitet.

Statens skolverk får meddela föreskrifter om ytterligare urvalsgrunder.

10 § En mottagare av statsbidrag enligt denna förordning är återbetalnings-skyldig, om

1. mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att bidraget har lämnats felaktigt eller med för högt belopp,

SFS 2016:1373

2. bidraget av något annat skäl har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta,

3. bidraget helt eller delvis inte har utnyttjats eller inte har använts för det ändamål det har lämnats för,

4. sådan redovisning som avses i 9 § inte har lämnats, eller

5. mottagaren inte har följt villkor i beslutet om bidrag.

Om den prognos som lämnats enligt 4 § andra stycket 1 om storleken på barngrupper visar sig vara felaktig, är mottagaren inte återbetalningsskyldig om mottagaren har gjort vad som rimligen kan krävas för att lämna en så korrekt prognos som möjligt.

1. Denna förordning träder i kraft den 27 januari 2017.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för statsbidrag som har beviljats före ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

GUSTAV FRIDOLIN

Eva Lenberg
(Utbildningsdepartementet)

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2016:1) om
statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan;**
beslutade den XX XX 20XX.

Med stöd av 7 och 13 §§ förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan föreskriver Skolverket i fråga om Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2016:1) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan

*dels att 4 § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast 4 § ska utgå,
dels att 1 och 2 §§ ska ha följande lydelse.*

1 § Dessa föreskrifter innehåller vissa bestämmelser om ansökan i fråga om sådant statsbidrag som kan lämnas enligt förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan.

2 § Ansökan om statsbidrag ska ha kommit in till Skolverket senast den 31 mars före det bidragsår som ansökan avser. För bidragsåret som börjar den 1 juli 2017 ska ansökan ha kommit in till Skolverket senast den 30 april 2017.

Dessa föreskrifter träder i kraft den XX XX 2017.

På Skolverkets vägnar

MIKAEL HALÅPI

XX